

UWAGI KLINICZNE 14

Uszkodzenia mostu i śródmózgowia

W klasycznej neurologii nie bierze się zwykle pod uwagę, że zmiany patologiczne wywołane uszkodzeniem struktur mostu mogą prowadzić do klinicznych zespołów neuropsychicznych. Jednakże kilka różnych zespołów jest rozpoznawanych po uszkodzeniu struktur neuronalnych tyłomózgowia. Często zespoły te są powiązane z wyraźnym upośledzeniem czynności jednego lub większej liczby nerwów czaszkowych. Uszkodzenia, które w oczywisty sposób obejmują również twór siatkowaty, mogą w znaczny sposób zmieniać zachowanie łącznie z zaburzeniami cyklu snu i czuwania oraz wywoływać nawet bardziej dramatyczne stany, takie jak zespół zamknięcia (*locked-in syndrome*). Do charakterystycznych objawów halucynacji konarowych należą halucynacje wzrokowe, którym często towarzyszą zaburzenia świadomości. Opisano je jako następstwo różnorodnych uszkodzeń pnia mózgowia, obejmujących istotę czarną, jądro czerwienne oraz nakrywkę mostu i dolną część śródmózgowia. Opisane zmiany zachowania, pojawiające się w następstwie centralnej mielinolizy mostu (zespół Adamsa-Victora-Mancalla, *central pontine myelinolysis*), są najprawdopodobniej związane z zajęciem projekcji wstępujących z tworzy siatkowatego mostu i śródmózgowia (Varma i Trimble, 1997). Ponadto opisano dwóch pacjentów, którzy w następstwie urazu pnia mózgowia wykazywali zmiany zachowania bardzo przypominające zmiany zachowania charakterystyczne dla zespołu płatów czołowych. Obaj pacjenci mieli objawy neurooftalmologiczne wskazujące na uszkodzenie górnej części pnia mózgowia, co zostało potwierdzone w badaniu metodą tomografii komputerowej. Sugerowano, że zmiany zachowania były związane z uszkodzeniem znajdujących się w pobliżu struktur układu limbicznego, tworzy siatkowatego i podwzgórza (Cummings i Trimble, 1981).

pującej, ale również do obwodów neuronalnych pnia mózgowia, na które oddziałują te regulacje oraz zwrotne drogi prowadzące do aparatu poznawczego, które rozpoczynają się w pniu mózgowia.

Twór siatkowaty pnia mózgowia, na całej swojej długości, zawiera jakby rdzeń zbudowany z rozproszonych neuronów o różnej wielkości, mających długie, rzadko oddające odgałęzienia, bezkolcowe aksony. Duże obszary zakończeń dendrytycznych, wywodzących się z tych komórek, w znacznym stopniu nakładają się na siebie, tworząc otoczenie przypominające siateczkę. Często te zakończenia dendrytyczne mają tendencję do układania się w kierunku prostopadłym do przebiegu licznych układów włókien wewnętrznych i zewnętrznych. Włókna te, charakteryzujące się licznymi odgałęzieniami, zstępują bądź wstępują między wspomnianymi dendrytami i zaopatrują je w zróżnicowane pod względem gęstości (od rzadkich do gęstych) zakończenia. Jądra, takie jak np. jądra czuciowe i ruchowe nerwów czaszkowych, są zatopione w otaczających je obszarach macierzy tworzy siatkowatego utworzonego